

спецкурсів з управління освітньою системою України і адміністративного права, під час розробки законопроектів, наказів, статутів, положень та інших нормативних актів щодо організації освітньої діяльності.

О. А. Сидоренко

*доктор соціологічних наук, професор,
директор Харківського регіонального центру
оцінювання якості освіти*

О. М. Голово

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
перший проректор з навчальної та методичної роботи
Харківського національного університету внутрішніх справ*

УДК [351.743:343.35](477)

Алфьоров С. М. Адміністративно-правова діяльність щодо протидії корупції в органах внутрішніх справ : монографія / С. М. Алфьоров. – Х. : Золота миля, 2011. – 372 с.

Розвиток правової держави неможливий в умовах, коли кожен її громадянин, а тим більше державний службовець, не дотримується норм закону. Надзвичайно небезпечним для держави є надання переваги власним інтересам замість інтересів держави та державної служби особами, які уповноважені на виконання її функцій. В численних державних документах зазначається, що корупція як явище в Україні набуло вже таких розмірів, яке загрожує існуванню та розвитку правової, соціальної, демократичної держави. Найбільша загроза серед усіх сфер, що вражені корупцією, походить від правоохоронної діяльності, яка саме і покликана захищати право і закон в державі. Органи внутрішніх справ як представник правоохоронної сфери теж зазнали руйнівного впливу корупції. Зважаючи на те, що коли особи, покликані захищати закон, слідувати йому та забезпечувати, щоб інші дотримувалися його норм, закону не поважають, то очікувати, що інші громадяни в державі будуть виконувати законодавчі приписи, марно. Саме тому здійснення монографічного дослідження за обраною темою є вкрай актуальним та своєчасним.

У рецензованій монографії слід як позитивне відзначити те, що спочатку надається загальна характеристика корупції як явища в українському суспільстві. Зокрема, слід погодитись із

тим, що корупція в правовому аспекті представляє собою збірне поняття, яке охоплює усю сукупність правопорушень, що містять ознаки корупції. Такі правопорушення можуть бути розділені на види залежно від відповідальності, яка настає за вчинення відповідного правопорушення із ознаками корупції: адміністративні, кримінальні, цивільні та дисциплінарні. Корупційні правопорушення кримінального характеру є найбільш небезпечними серед інших таких правопорушень.

Окрім видів, існують ще й форми корупційних правопорушень. Формою корупції є конкретно визначені законом зовнішньо виражені в поведінці осіб, які за законом віднесені до суб'єктів корупційних правопорушень, акти, що містять ознаки корупції. Тобто для кожного виду корупційних правопорушень існують чітко визначені форми їхнього прояву, перелічені у відповідних законах, кодексах. Разом з тим корупція як явище суспільне може пристосовуватися до змін в житті, приймати інші форми, які не є визначеними та закріпленими в законодавстві.

Цілком обґрунтованим вважаємо також висновок про те, що сьогодні є необхідність збереження загального поняття корупції в законодавстві на даному етапі протидії їй.

Слід відмітити і вдало виділений найбільш небезпечний негативний наслідок корупції в органах внутрішніх справ: підрив підвалин законності в державі, знищення закону та права як регулятора суспільних відносин, висування на перший план замість закону неформальних відносин та політики сили. Запропоновані шляхи забезпечення законності (адміністративне реформування системи органів внутрішніх справ; належне нормативно-правове забезпечення їх діяльності, чітке визначення правового статусу працівника органів внутрішніх справ, його прав та обов'язків; отримання службової дисципліни працівниками органів внутрішніх справ; постійний контроль за діяльністю працівників органів внутрішніх справ та дотриманням ними вимог законів; невідворотність суворої та підвищеної відповідальності за недотримання положень законів представниками правоохоронних органів) є цілком обґрунтованими та досить добре дослідженими в монографії.

Крім безсумнівної значущості теоретичних положень даного монографічного дослідження, особливу цінність становить їх зв'язок з практичною площиною застосування висновків та результатів наукового пошуку. Автор аргументовано пропонує внести ряд змін як у діюче, так і в проєктоване законодавство.

Аналіз положень монографії «Адміністративно-правова діяльність щодо протидії корупції в органах внутрішніх справ» дає всі підстави вважати, що дана робота характеризується безсумнівною актуальністю та новизною, методологічною виваженістю та практичною значущістю, є важливим внеском у розвиток сучасної правової науки і буде корисною не тільки науковцям, які здійснюють дослідження у сфері адміністративного права та адміністративної діяльності, а й практичним працівникам органів внутрішніх справ та широкому загалу читачів.

Т. О. Проценко

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
перший заступник начальника
ДНДІ МВС України*